

Prædiken til 12. søndag efter trinitatis

Matt. 12, 31-42

Sybille er en lille pige. Et hittebarn, som pludselig lå udenfor herregårdens dør en tidlig morgenstund, da køkkenbestyreren Maren skulle ud efter æg. Et lidt pudsigt barn var hun. Med en klumpfod, en gåsefod kaldte hun den og et særpræget udseende. Men hun var helt speciel. Det havde alle på herregården været enige om, og hun var blevet forkælet på en god måde fra den morgen, hun lå på trappestenen.

Hun var sendt til dem, sagde de. Moderen var sikkert en fortrukket vaskekone, men hendes far kunne jo være hvem som helst, både konge og prins, sagde de til hinanden, så alle behandlede hende med respekt. Hun var ganske speciel, sagde de. Sådan levede hun sine første mange år, med sin hitteugle på skulderen og berigede alle med sine fortællinger.

En dag kommer en fornem fremmed til herregården for at se på herregårdsejerindens bibliotek. Sybille har fulgt efter den fornemme fremmede sådan halvt i skjul og ser, hvordan hendes frue, Karen Brahe lukker bogskabet op for den fremmede Hr. Stockfeldt. Pludselig hører Sybille Hr. Stockfeldt sige: "Hvem var det grimme barn?" Han tager Sybille for et tyende, hvad hun jo for den sags skyld også er. Og Sybille hører Karen Brahe sige: "Grimme? Sybille er den smukkeste lille sjæl, jeg nogensinde har set, klar som en diamant under vand".

For Sybille er det selve sandheden og virkeligheden, der pludselig knækker over i to stykker. Og hun halter hurtigt ned til bækken og læner sig ud for at se sit spejlbillede. Hun har altid været fuldt tilfreds med sit udseende af den simple grund, at det var hendes. Sine små tykke hænder kunne hun lide, fordi de var hendes. Sit rugbrødsfarvede hår kunne hun lide, fordi det var hendes. Sine tætsiddende øjne og sine efter hendes egen mening smukt spidse rævetænder, kunne hun lide, fordi de var hendes. Selv sin gåsefod holdt hun af, fordi den var hendes. Hun havde aldrig forestillet sig, at andre kunne se hende på en anden måde.

Den rige herre Stockfeldts ord rammer hende som et øksehug, der deler hende i to. En indefra som hun kender, og en udefra som hun slet ikke kender. Spejlbilledet i vandet forandres fra det kendte sympatiske billede, hun har af sig selv, og hun ser, hun er grim. Sybille er kun et lille barn i Vibeke Arndals roman "Ambrosiuseventyret", da hun finder ud af, hvad ord kan gøre ved en. De kan være som et øksehug! Jeg tror egentlig, at det er det samme for de fleste af os. Skolegården er såmænd for mange det første sted, hvor man finder ud af, hvor skarpt et våben tungen og de ord, man siger, er. Satsning på antimobning kampagner i skolerne i dag, ja de fortæller os jo alt om, at børn godt ved, at man kan sige ord, der kan få andre til at

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 229. 115. årgang
September 2014
ISSN 0901-2214

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

græde, at ord kan smerte.

Ord kan være som øksehug, der sabler ned, men de kan så sandelig også være opbyggen- de, ord der får mennesker til at spire, trives og vokse. Tv kanalen DR2 havde engang et program, hvor man godt kan sige, at der blandt andet blev sat fokus på de to funktioner, som ord kan have. At ord kan være som øksehug, som man kan blive skræmt og ikke mindst ked af, og at ord kan opbyggende på bedste vis. DR2 havde bedt en række men- nesker fortælle om en lærer, der havde sat spor i deres liv. Og det var vidt forskellige historier, de forskellige mennesker kom med. Nogle kunne fortælle om lærere, der spredte frygt og rædsel, fordi de skældte og smældte og truede og nedgjorde. Og selvom det var 50 år eller mere siden man sidst sad i lærerens klasseværelse, ja så kunne de tidli- gere elever stadig i detaljer fortælle om stemningen, episoder og personen.

Men akkurat på samme vis, bare med mod- sat fortegn, kunne mennesker fortælle om lærere, der havde fået det bedste frem i dem. Som med deres ord til dem, ros, op- muntring og tillid, havde fået en videbegær- lighed og en glæde til at vokse og gro i dem, ord, som på en positiv måde havde sat solide aftryk og været bestemmende for hvem de var i dag.

Det handler om ord i teksterne til i dag.

”Tungen er kun en lille legemsdel, men kan prale af stor magt” siger Jakob i brevet, jeg læste op fra alteret. Der er stor magt i orde- ne, vi siger. Og Jesus siger i evangelietek- stet, at hvad hjertet er fuld af, løber munden over med. Han taler barske ord midt i en diskussion med farisæerne, som vi sagtens selv kan føle os truffet af, tror jeg. Han taler om alvorlige ting – nemlig ord, vi kan sige. Vi skal sørge for, at der er gode ting i vores hjerte, for så vil ordene, vi siger, blive præ- get af det. Det er på ordene, vi dømmes, si- ger han. Tomme ord giver han ikke rigtig

noget for. Bespottelse giver han slet ikke noget for. Tilgivelse kan vi nok finde for bespottelse af Menneskesønnen, men ikke for bespottelse af Helligånden. Næh, ord, finder vi ud af, mener han, er vigtige. Et træ kendes på frugten. Man kan godt høre, at det er bedst, hvis vi helt automatisk kunne tage gode ting frem af vores forråd og siger ord, der opbygger i stedet for at nedbryde med det ene øksehug efter det andet.

Vi er så vant til at se sådan nogle refleksio- ner, som Jakob fortæller i sin epistel om tungens magt og Jesus’ ord om, at vi skal dømmes for tomme ord, - vi er så vant til at se sådanne refleksioner som negativ kritik. At vi virkelig skal til at tage os sammen, og måske er det bedre slet ikke at sige noget overhovedet frem for at komme til at sige noget, som kunne være et øksehug. Ingen af os ønsker jo at blive fordømt for vores ord. Men egentlig kunne man jo prøve at se det positive i tungens magt – i ordenes mulighe- der - at ordene, vi siger, har betydning og får betydning hos andre mennesker, at ord dy- best set og helt grundlæggende sætter spor. At det aldrig opfattes ligegyldigt, det, vi siger til hinanden, hverken af Gud eller os selv og hinanden, ja det gør jo, at ord plud- selig får en særlig værdi. Vi kan være som øksehug – javist, men det opmuntrende er, at vi også finder ud af, at vores ord kan være noget, der giver næring til mennesker om- kring os måske endda have mulighed for at gøre en forskel – en god forskel i menne- skers liv, blot ved ord, opbyggende ord. Vi ved det fra vores eget liv, fra vores barn- doms skolegård, fra klasseværelset, fra alle sammenhænge vi kommer i.

Ord kan bygge op, men se, så ofte tror jeg bare, vi oplever, vi kommer til kort. At det bliver de hårde ord, der vinder over ordene, der skulle bygge vores medmennesker, vores næste op. Vi ved det jo egentlig også godt. At vi ikke er hverken små guder eller små

engle. Vi er mennesker, der har fødderne solidt plantet i mulden, og oftere føler vi træder i spinaten eller ryger i grøften end på smukkeste englevis flyver rene gennem livet og kun taler engletoner. Men i al jam- meren og mellem alle de hårde ord, der kan være som øksehug over andre, som den rige herre Stockfeldts blev det over hittebarnet Sybille, ja der er der stadig godt nyt. Et løf- te, et ord fra Gud, som vi kan holde os til, når vi synes, vi fejler, og hverken vi selv eller ordene slår til. At Guds kærlighed ikke er forbeholdt engle men også er forkyndt for os mennesker, der lever med fødderne plan- tet i mulden. Så tager tungen magten fra os, ja så tror vi på en Gud, der i sin enorme kær- lighed til os også tilgiver os vores fejltagel- ser og nænsomt rejser os op, når vi føler os ganske slået ud af vores egne fejltrin og sen- der os videre i livet med både ham og hinan- den.

Charlotte Loch
Grimstrup-Rousthøje

Salmer:
4, 42, 396, 493, 6